

A város térfalait

a síneken már kilométerekről előkúszó és egyre előre kúszó,
– földről az egekbe áradó, állhatatos: – emberek halkuló,
siető

rendszerébe,
a torkokba,
a gyomrokba,
a szívekbe (igen: oda)

lopakodó fényáram és halvány visszaverődése fátylával előreomló ék
alakban vonta be: úgy az ötödikig.

A sínek, az utak csomópontjain: Éles kék,
ordító fény.

Az üveg emberen túli keretében – sok évezred védőpajzsa mögül –
emberek nézik – az ártót,

– a vakítót,
– a vonzót.

A pajzs mögül ráordított valaki egy kései városlakóra.

Hátradólt az öreg karosszékben.

Ittak.

– Ekkor már a garázs előtt jártam – folytatta – Néhány kései villamos fordult be az
alvóvágányokra. Néha kiáltás biztatta az aludni térőket.
Sárga lámpák villogtak.

Koccintottak. Megint ittak

– A megállóhoz értem

És abban a felfokozott érzékenységet teremtő – minden létezőben azt –
valóságáramban;

– az idegekre áradóban – olyan dolog történt, amit el kell mesélnem,
de mindenféle rossz érzés kerülget, amikor elkezdem.

Gátak jönnek.

'Madarak jönnek'

Etikai kérdések: Mi az, ami elmondható, és mi az, ami nem az

Kiknek mesélsz?

azt hiszed:

Európai leszel pusztán attól, hogy elkezded?

Nem csupáncsak üres hatáskeltés csendes szavad?

Bort iszol és átlagon felüli érzékenységgel kérkedsz.

Újmódi Ha-Nocri

– hamis próféta
– szálnalmas alak

Belédhasít a dolgok véletlen alakulásából kipattanó szörny –,
a más baja –. A mozzanat
súlyosan anyagi volta odahajtatja fejed a villamos hűvös üvegéhez és
rádtör az elaltatott irtózat.

Végül is logikai határ nem húzható elmondható és elmondhatatlan között.
Közös tartalmunk – az évezredek, évtízezredek alatt megszerzett –
belénkjajong időnként. Gondolj a sziréna-vijjogás-érzéklet érzés összbenyomására.
Valóságos fájdalmat érzel – azokban a pillanatokban –, amikor túllépünk
szerepeinken a „testvériség ünnepein” egy közös
önfeladásban – pontosabban: néhány lépcsőt lépünk a megvalósulásunk
felé vezető úton, az igazabb én felé –
a megtalált „kollektív emlékezet” gyönyörétől gyötörten.

A játszott szánakozás szánalomra méltó közönye nem okoz fájdalmat.
Ez a leginkább elmondható, kimutatható,
ellenszenves:
A csordaöszön, a bajba jutottak pofájába-bámulás, a kerekre föltekert
húscafatok bárgyú bámulása – a szörnyülködések.

Beléd üt – A valóságos fájdalom, –
a „testvériség” –,
a „kollektív emlékezet” –ünnepein,
a mindannyiunkban meglévő fölfogása, észlelése, féltése;
együvé tartozásunk fölködlő tudata.

Mégsem beszélsz. Valami visszafog.
Egy ideig ostoba szerepjátszásod még ostobább szemérmének hiszed
óvakodásod, az is eszedbe jut: „talán az a híres jó ízlésem tart vissza a beszéd-től”

Nem sokáig hallgatsz azonban
Kinyílsz a szónak

Mert:

Nagyon fáj,
Nagyon szűkölsz.

– Lehet, hogy elhiszem.
De valld be: az egész csak arra volt jó, hogy
párhuzamos pályákról az
az abban a pillanatban fölgyülemlett gondolatok előbukkanjanak.
Mindamellet: Az élők fájdalmának valóságos fájdalommal
adóztál, adózol.

Ímé a naiv hit a szó hatalmában –
szómágia,
a gyógyulásban.

- Mesélj már – biztatta a másik.
- Nem mese az –
- Tudom: gyermek.

Rohantak. Elindult az utolsó villamos
az utolsó útra.
Nem tudtam távolabbi valóság-összetevőkről,
a másokban verődött érzéklet hullámokról.
Rohantak. Még néhány lépés,
néhány méter.
Már nem érhetik utol – gondoltam.

Törten bukott előre: – a villanásszerűen ugró horizont,
a közeledő föld,
az ésszel már nem fölbontható, nem azonosítható hang,
pillanat alatt össze-vissza torlódott agyában.
A filmet többször végighúzta valaki a gépben. Mielőtt elvágódott
volna, mindig újra kezdődött a bukás.
Megint...

Métereket csúszott az aszfalton.: Idegeket halomra rángató –
százméterekre elvacogó csúszás. Az élő hangja az élettellel való érintkezésben.
Fekve maradt. Egyik keze előrenyújtva,
a másik furcsán maga alatt.
Egyik lába térdben behajlítva,
a másik lazán hátranyúlt.
Hosszú haja elborította arcát. Fejét egy rebbenésnyire fölemelte, majd visszajektette.
Alig három másodperc.
A fiú azonnal ott termett társa mellett.
Emelte, rángatta.
Nagy sokára sikerült lábra állítania.
Támogatta a lányt – mint derékba tört fákat,
összeomló kártyavárat,
öreg házat,
szétomló rendszereket szokás; olyan
dolgokat, amelyeket véglegesen megtámasztani már nem lehet.
A lány támolygott.
Nádszálak szélben.
Aranybúza viharban.

Eltűnt minden valóságos kapcsolata a világgal.
Robbanás utáni imbolygás minden biztonságot adó rendező elv nélkül.

„Egy pillanattal ezelőtt még éltem.

Mi ez a lassított film?

Nincs egy hang,

Nincs egy mozdulat”

Összeesett. A fiút is magával rántotta.

Az ismét fölemelte.

A lány felső teste alá rongyként nyaklott vissza a lába.

„Hisz nincs egy hang.

Ki él?

Ott is – emberek.

Némák” – jajongott hangtalanul a lány.

„A sarkon – az óriási,

a síneket magukba fogadó kocsiszínek előtt –

ívfény.”Hegesztenek.

„De az a fény nem a bizonyosság”

„És ő?

Ő fog.

Ő emel.

Elhagyott.

Ő sem ember.”

A fiú küszködve emeli újra. Meginog. Fölbuknak.

Pillanatokig – verdeső madárka –
egymáson fekszenek.

A jelenet ismétlődik

Most állnak.

Megriadtam én is valami eddig nem volt vacogtató pillanatban.

Jött az utolsó villamosom. Útnak indultam. Már láttam őket.

Bocsássatok meg.

Hiába közelítjük meg másokért is fájóan az általunk felfogható
világot – ez még nem ok a nem elmondható dolgok kiszolgáltatására.

A valóság-összetevőket azonban nem kaphatjuk el másképpen.
Cselekménylára.

Eseménymozzaik.

„Mozgófényképek” Köztük verdeső madarakkal – akár mások, akár
saját bensőnkéről van is szó.

1975.IV.12.